

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

ЗАВТЕРДЖЕНО
Педагогічною Радою коледжу
28 серпня 2025 року протокол №1

Введено в дію наказом директора
№ 41-з від 29.08.2025р

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА РЕАГУВАННЯ В НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЯХ ВІДОКРЕМЛЕНОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ
«ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

1. Загальні положення

1. Дане положення розроблено відповідно до вимог Кодексу Цивільного захисту України, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. №444), Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. №819), Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. №841), Положення про єдину державну систему цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. №11), Положення про функціональну підсистему «Освіта і наука України» Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру (затвердженого Наказом МОН України від 03.09.2009 р. №814).

2. Основними завданнями є:

Забезпечення життя та здоров'я здобувачів освіти та працівників Відокремленого структурного підрозділу «Боярський фаховий коледж Національного Університету біоресурсів і природокористування України», мінімізація матеріальних і фінансових втрат від впливу надзвичайної ситуації (далі НС) та економічних затрат у період ліквідації їх наслідків. Положення визначає порядок дій і відповідальність керівництва формувань цивільного захисту коледжу, основні заходи щодо організації і проведення робіт з попередження та ліквідації НС техногенного і природного походження, узгодження термінів їх виконання, фінансові, матеріальні та інші ресурси, які необхідні для цих заходів і робіт, та їх виконавців. Координація діяльності сил і засобів, які залучаються до виконання завдань, пов'язаних з безпекою студентів та працівників коледжу, забезпеченням їх життєдіяльності під час НС, покладається в межах своєї компетенції на відділ з питань НС, мобілізаційної і оборонної роботи та режиму секретності Боярської міської ради (у м. Боярка) або відділи з питань НС Фастівського району області. Положення вводиться в дію наказом директора коледжу. Підставами для введення Плану в дію є виникнення на території коледжу НС техногенного та природного характеру регіонального або об'єктового рівня, а саме:

- пожежа, вибухи, загрози вибухів;
- аварія з викидом (загрозою викиду) небезпечних хімічних речовин (аміак, хлор) ;

- аварія з викидом (загрозою викиду) радіоактивних речовин поблизу коледжу;
- аварія на енергетичних системах;
- аварія на комунальних системах життєзабезпечення; гідродинамічні аварії;
- епідемії, які можуть призвести до масових захворювань;
- терористичні прояви;
- «Повітряна тривога»

Залежно від масштабів та особливостей НС, що може виникнути на території коледжу або поблизу, за рішенням директора може встановлюватися один з нижче названих режимів функціонування органів управління та сил цивільного захисту коледжу (відповідно до вимог Кодексу Цивільного захисту):

а) Режим повсякденного функціонування.

б) Режим підвищеної готовності – в разі істотного погіршення виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, біологічної (у тому числі бактеріологічної), сейсмічної, гідрогеологічної та гідрометеорологічної обстановки, за наявності загрози виникнення НС в районі розташування коледжу.

в) Режим надзвичайної ситуації – у разі виникнення та під час ліквідації наслідків НС в коледжі або навколо нього.

г) Режим надзвичайного стану – встановлюється відповідно до вимог Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану».

Основними завданнями органів управління та сил ЦЗ коледжу щодо попередження та ліквідації НС вважати:

- своєчасне виявлення передумов аварій та катастроф і ефективне їх усунення;
- підтримання високої готовності формувань ЦЗ, системи оповіщення та зв'язку, оперативне реагування на НС та ліквідація їх наслідків за функціональним принципом, цілеспрямована підготовка формувань ЦЗ до дій за призначенням;
- створення матеріально-технічного резерву для запобігання, ліквідації наслідків імовірних НС та удосконалення чіткого механізму їх використання.
- виконання завдань щодо попередження та ліквідації НС є обов'язковим для всіх працівників та здобувачів освіти коледжу.

Розділ 1

Оцінка природного, техногенного та екологічного стану місцевості, де розташований коледж

На підставі аналізу довголітніх спостережень за геологічною, метеорологічною, епідеміологічною обстановкою, наявності потенційно небезпечних об'єктів (далі ПНО) та об'єктів підвищеної небезпеки (далі ОПН) в районі розташування навчального закладу найбільш вірогідними є НС природного, техногенного та екологічного характеру.

1. Надзвичайні ситуації природного характеру:

- катастрофічне затоплення місцевості внаслідок сильних дощів, злив, повені;
- землетрус потужністю до 8 балів за шкалою MSK-64 може призвести до часткового пошкодження споруд, комунікацій, ліній енергозабезпечення, нести небезпеку для здоров'я і життя людей;
- шквальні вітри зі швидкістю до 25 м/сек., внаслідок чого в окремих випадках можуть бути пошкоджені покрівлі будівель, повалені дерева, опори та лінії електромереж, через що можливий зрив на певний час руху усіх видів наземного транспорту;
- у зимовий період снігові замети, ожеледь, ожеледиці становлять небезпеку для життя і здоров'я людей та порушують рух міського транспорту, енергопостачання, дестабілізують життєдіяльність населення;
- епідемії (грип, гострі респіраторні інфекції, туберкульоз), що можуть призвести до масових захворювань;
- зсуви що виникають у зв'язку з особливостями рельєфу тощо.

1.1. Надзвичайні ситуації техногенного характеру:

1.1.1. Пожежі у коледжі або на об'єктах господарювання, які розташовані поблизу нього.

1.1.2. Радіаційне забруднення місцевості у разі аварії на Чорнобильський ЧАЕС, внаслідок чого утворюються відповідні зони:

- зона відчуження;
- зона безумовного відселення;
- зона посиленого радіологічного контролю.

1.1.3. Хімічне забруднення території при аварії на Борщагівському хімзаводі, де зберігається та використовується у виробничому процесі хлор, аміак та інші НХР.

1.1.4. Виникнення аварій на залізничному та автомобільному транспорті при транспортуванні хімічно небезпечних та вибухонебезпечних вантажів в межах населеного пункту.

1.1.5. Виявлення вибухонебезпечних предметів (бомби, снаряди, міни), особливо під час проведення будівельних робіт.

1.1.6. Розлиття ртуті.

2.1. Надзвичайні ситуації соціального характеру:

2.1.1. Анонімне повідомлення про мінування коледжу.

2.1.2. Теракт із захопленням студентів в заручники.

Розділ 2

Оцінка техногенно-екологічної обстановки на території коледжу з урахуванням його розташування

Стисла характеристика навчального закладу

Відокремлений структурний підрозділ «Боярський фаховий коледж Національного Університету біоресурсів і природокористування України» розміщується на території м. Боярка; в. Сільгосптехнікум 30; Фастівського р – н.; Київської обл. Має : навчальні корпуси No1; No2; No2a; No3; фільтраційне поле; автодром; під'їзд до коледжу; навчальну майстерню, їдальню, гуртожиток, котельню, спорт майданчик, склади No2-No3; культурно - побутовий центр; каналізація місцева; тир та гараж . Загальна площа становить: 60,4397 га.

Освітній процес здійснюють адміністративно-технічний персонал 71

(працівників) та 65 викладачів, у коледжі навчається здобувачі освіти: денної форми навчання - 617; заочної -74.

Коледж має власні джерела: водо -, тепло - постачання, каналізацію; електрика та зв'язок централізоване за міськими комунально-технічними та іншими енергозабезпечуючими мережами.

У разі виникнення НС на території коледжу може скластися складна ситуація із життєзабезпеченням працюючих та студентів, яка потребує проведення відповідних заходів ЦЗ:

- розвідка меж осередків ураження, зон затоплення, виявлення постраждалих та об'єктів руйнування;
- надання першої медичної допомоги постраждалим;
- евакуація учасників освітнього процесу із зони НС;
- локалізація осередків ураження;
- проведення аварійно-відновлювальних робіт на комунально-технічних та інших інженерних мережах.

Розділ 3

Рішення щодо організації функціонування системи цивільного захисту коледжу.

Режим повсякденного функціонування.

Коледж здійснює свою діяльність відповідно до затверджених річного плану, робочого навчального плану, чинних навчальних програм та інших керівних документів.

Забезпечується підготовка з ЦЗ керівного складу коледжу, формувань ЦЗ, працівників та студенти за відповідними програмами та розділів предметів: «Захист України», «Безпека життєдіяльності та охорона праці».

Підготовка з питань ЦЗ щороку завершується проведенням спеціальних навчань, тренувань та Дня цивільного захисту як підсумкового заходу практичної

перевірки рівня набутих студентами знань та вмінь з питань ЦЗ.

Директором коледжу створюються і поновлюються матеріальні резерви для запобігання і реагування на НС, а також ліквідації їх наслідків, виконання невідкладних робіт.

Режим підвищеної готовності.

Інформацію про загрозу та виникнення НС техногенного та природного характеру, в осередку якої може опинитися коледж, керівництво може отримати через повідомлення обласного Департаменту ЦЗ, а також по телебаченню та радіомережі (перед ним централізовано подається сигнал «Увага всім!» через вмикання сирен та подачі звукових сигналів).

Після отримання інформації про загрозу виникнення НС директор має:

- провести збір керівного складу та організувати чергування відповідальних осіб;
- ввести порядок оповіщення та інформування учасників освітнього процесу;
- ввести план дій щодо захисту учасників навчально-виховного процесу у разі виникнення НС;
- організувати отримання від органу освіти та органу з питань ЦЗ (міського або районного) інформації про наявну ситуацію і характер можливої НС;
- привести у готовність формування ЦЗ, підготуватись до можливої евакуації;
- уточнити порядок управління та взаємодії у разі виникнення НС;
- підготувати захисні споруди для прийняття працівників та здобувачів освіти;
- організувати радіаційне і хімічне спостереження та інші заходи щодо підвищення стійкості роботи коледжу та недопущення необґрунтованих збитків у разі виникнення НС.

У коледжі:

- посилюється спостереження і контроль за ситуацією на об'єкті та прилеглих до нього територій;
- формується комісія для виявлення причин погіршення обстановки безпосередньо в районі можливого виникнення НС;

приводяться у стан підвищеної готовності наявні сили і засоби реагування на НС, уточнюються плани їх дій та, у разі потреби, вони направляються в район (осередок) загрози виникнення НС.

3.3. Режим надзвичайної ситуації

У випадку виникнення НС:

- подається (дублюється) сигнал «Увага всім!», у повному обсязі інформуються учасники освітнього процесу про НС;
- вживаються заходи щодо захисту учасників освітнього процесу, матеріальних цінностей та території коледжу (радіаційний, хімічний, медичний захист, розосередження та евакуація, рятувальні та інші невідкладні роботи);
- організуються роботи щодо локалізації або ліквідації НС із залученням необхідних позаштатних сил і засобів;
- здійснюється постійний контроль за станом довкілля на території, що зазнала впливу наслідків НС;
- інформується відповідний орган освіти щодо рівня НС та вжиті заходи, пов'язані з реагуванням на цю ситуацію у коледжі.

Дії директора у разі виникнення НС в коледжі :

особисто доповідає або через секретаря повідомляє про факт НС керівництву району через відповідний орган з питань НС за тел. +380 63 355 92 82 Ольга Папоян

(Начальник управління цивільного захисту м. Боярка);

- погоджує з ними послідовність ліквідації наслідків НС та вводить у дію
- «План дій щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації»;
- повідомляє черговим службам міста (району) – у робочий час (тел. 101;102;103;104);
- у неробочий час – черговий по навчальному закладу (вахтер) доповідає директору коледжу.

У разі виникнення об'єктових НС, які обмежуються межами коледжу (осередків пожежі, хімічного зараження, особливо небезпечної екологічної інфекцій, виявлення неврахованих джерел іонізуючого випромінювання та вибухонебезпечних предметів) директор коледжу про факт НС повідомляє черговим службам міста (району).

Оповіщення здобувачів освіти та постійного складу коледжу здійснюється за допомогою дзвоника.

З отриманням інформації про загрозу та виникнення НС призначеній особі з питань ЦЗ коледжу необхідно:

- з'ясувати характер, оцінити масштаб та зробити прогноз розвитку НС, визначити її рівень;
- доповісти директору коледжу про ситуацію, що склалася на місці загрози чи виникнення НС;
- визначити обсяги першочергових і наступних заходів;
- надати пропозиції щодо залучення сил і засобів;
- здійснити організацію робіт, контроль за своєчасним виконанням запропонованих заходів;
- готувати звітні документи для доповіді директору.

У режимі надзвичайного стану вживаються передбачені законом України «Про надзвичайний стан» заходи:

- з забезпечення стійкого функціонування коледжу, першочергового життєзабезпечення учасників навчально-виховного процесу;
- з здійснення безперервного контролю за станом довкілля у районі надзвичайного стану;
- з посилення охорони громадського порядку та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність навчально-виховного процесу;

□ з звіту про розвиток НС вищим органам управління та здійснення оповіщення (інформування) учасників навчально-виховного процесу.

3.4. Організація спостереження, радіаційного, хімічного контролю та медичного захисту і евакуації.

З метою своєчасного захисту учасників освітнього процесу від наслідків НС техногенного і природного характеру, запобігання та реагування на них в навчальному закладі створено та підтримується у постійній готовності ланка радіаційного та хімічного спостереження (РХС) у складі 3-х осіб: начальника поста, радіометриста-дозиметра та хіміка-розвідника.

Спостереження проводиться шляхом збирання і опрацювання інформації про стан довкілля (температура повітря, напрямок та швидкість вітру, вертикальна стійкість повітря) та передається призначеній особі з питань ЦЗ навчального закладу. Дані, отримані в результаті спостереження, використовуються для аналізу та прогнозування наслідків можливих НС.

Організація захисту від радіаційного та хімічного ураження

Радіаційний та хімічний захист спрямований на ліквідацію небезпеки ураження та створення умов для виконання завдань в обстановці радіаційного та хімічного забруднення. З цією метою ланка РХС оснащена приладами ДП-5В, ВПХР.

Контроль здійснюється на підставі розрахункового методу з урахуванням рівнів радіації, часу перебування на зараженій території. Дозиметричний контроль здійснює відповідальний за організацію та проведення радіаційної розвідки командир ланки РХС.

Введення в дію режиму радіаційного контролю здійснюється рішенням директором коледжу.

Для захисту продуктів харчування та води в коледжі створено матеріальний резерв :

- брезенту, плівки, пергаментного паперу;
- ящиків, бачків, ємностей, які щільно закриваються, 10 шт.;
- бідонів (відер) ємністю 20 л, 8 шт.;
- матеріалу для герметизації приміщень.

Організація медичного захисту

Медичний захист, забезпечення, обслуговування та санітарно -

епідеміологічний нагляд організуються з метою надання першої медичної допомоги постраждалим, їх евакуації у безпечний район (місце) та запобігання інфекційним захворюванням.

Санітарно-профілактичні, протиепідемічні та санітарно-гігієнічні заходи

проводяться відповідно до вказівок медичної служби міста (району) персоналом коледжу медпункту, в резерві якого є засоби надання невідкладної медичної

допомоги (перев'язувальний матеріал, шини, джгути, знеболювальні засоби та антибіотики).

Надання першої медичної допомоги здійснюється в порядку само - та

взаємодопомоги із залученням штатного працівника медпункту, викладачів та здобувачів освіти, що проходять навчання з курсу медико-санітарної підготовки.

Коледж має таке медичне майно котрі знаходяться в укриттях:

- санітарні сумки, укомплектовані згідно таблицю оснащення 4 шт.;
- аптечки індивідуальні медичного захисту (АІМЗ) 3 шт.

Обстеження приміщень, продуктів харчування та води з метою виявлення

забруднення та інші санітарно-протиепідемічні заходи проводяться за вказівкою органів санітарно - епідеміологічного нагляду

Організація евакуації

Евакуація планується на випадок надзвичайної ситуації, що загрожує життю та здоров'ю працівників та здобувачів освіти.

Організація евакуації (тимчасового виведення) у безпечні райони здійснюється групами під керівництвом класних керівників (у першу чергу перші курси) за допомогою автотранспорту (за наявності транспортних засобів, що надаються коледжу), або пішим порядком.

У разі зараження місцевості хімічними, радіоактивними речовинами застосовуються підручні засоби (хустки, шарфи та ін.) для захисту органів дихання.

На маршруті виведення академічних груп виставляються пости регулювання напрямку руху.

З отриманням сигналу про проведення евакуації за розпорядженням директора коледжу припиняються заняття, здобувачів освіти та працівників негайно виводять у безпечний район (або переводять на верхні поверхи).

При виникненні НС для укриття учасників освітнього процесу використовуються захисні споруди коледжу.

Організація спостереження, радіаційного та хімічного контролю здійснюється при наявності ланки радіаційного та хімічного спостереження. При відсутності – тільки заходи медичного захисту та евакуації.

Розділ 4

Матеріально-технічне забезпечення цивільного захисту

Матеріально-технічне забезпечення ЦЗ коледжу здійснюється за рахунок коштів, призначених на утримання коледжу.

Заявки складаються згідно з планом розвитку та удосконалення ЦЗ коледжу на поточний рік, у якому передбачаються відповідні кошти на виконання наступних

заходів ЦЗ:

- попередження виникнення НС;
- захист учасників освітнього процесу;
- організація життєзабезпечення;

- проведення невідкладних робіт;
- удосконалення навчальної матеріально-технічної бази ЦЗ.

План розвитку та удосконалення ЦЗ навчального закладу розробляється окремим документом.

Розділ 5

Організація управління, зв'язку, оповіщення та взаємодії

Управління заходами та діями формувань ЦЗ у разі загрози та виникнення НС здійснюється з робочого місця начальника ЦЗ з використанням телефонного зв'язку.

З отриманням повідомлення про загрозу виникнення НС необхідно:

- здійснити оповіщення та збір керівного складу;
- перевірити зв'язок з місцевим органом з питань НС та відповідним органом освіти міста (району);
- організувати цілодобове чергування відповідальних осіб з числа керівного складу відповідно до режимів функціонування ЄДС.
- уточнити:
 - порядок управління та взаємодії при виникненні НС;
 - порядок захисту учасників освітнього процесу;
 - ступінь готовності формувань ЦЗ;
 - обсяги та порядок забезпечення заходів та дій сил ЦЗ закладу;
 - порядок проведення евакуації учасників освітнього процесу.

З отриманням повідомлення про виникнення НС виконати:

- оповіщення і збір керівного складу, всіх учасників освітнього процесу та працівників;
- вжити заходи захисту учасників освітнього процесу та працівників;

- організувати проведення рятувальних та інших невідкладних робіт; ввести цілодобове чергування осіб з числа керівного складу коледжу;
- встановити зв'язок та організувати взаємодію з відповідними органами з питань ЦЗ та освіти міста (району);
- подання донесень (доповідей) у вище стоящі органи ЦЗ;
- при виникненні НС – негайно;
- під час усунення наслідків НС – через кожні 2 години.